

VLIZINE

jrg. 13, nr. 9 (september 2012)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeey

Reacties naar: jan.seys@vliz.be

Volg VLIZ nu ook op Twitter: [@jmeesvliz](https://twitter.com/jmeesvliz)

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om uw abonnement op deze nieuwsbrief te beheren, ga naar [deze link](#). Archieven van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

NIEUW! Vanaf heden kun je de berichten uit de VLIZINE ook dagelijks of wekelijks ontvangen. Ga naar [deze link](#)

1. Kalender

- 1.1. Grensoverschrijdend “vissen” naar goede ideeën inzake visserij en aquacultuur
- 1.2. Scheldesymposium 12 oktober 2012
- 1.3. Klimaat in Vlaanderen als ruimtelijke uitdaging

2. Publicaties

- 2.1. Volg de belevenissen van het nieuwe onderzoeksschip Simon Stevin via Facebook
- 2.2. E-zine Naar een duurzame ontwikkeling van het Vlaamse visserijgebied

3. Vacatures, beurzen en fondsen

- 3.1. Adviseur-ingenieur waterbeheer voor Waterbouwkundig Laboratorium in Borgerhout
- 3.2. Marine data-analist/statisticus gezocht in Southampton
- 3.3. BMM zoekt marien ecoïoloog
- 3.4. Seas At Risk zoekt stagiair

4. Belgisch marien onderzoek in de kijker

- 4.1. Wiskundig model van overslag op zee toegepast in een scheepsmanoeuvresimulator
- 4.2. Mosselvlees bevat microplastiek

5. Nieuwe projecten zee- en kustonderzoek

- 5.1. Nieuw project wil volledig Belgisch deel van de Noordzee in kaart brengen
- 5.2. Aquacultuurplatform moet Vlaamse productie stimuleren

6. Doctoraten

- 6.1. Hoe leven kleine mariene rondwormen in de Vietnamese Mekong Delta?
- 6.2. Evolutionaire dynamiek van macro-ecologische niches bij zeewieren

7. Vraagbaak

- 7.1. VN vraagt medewerking van Belgische zeewetenschappers
- 7.2. Reacties gevraagd op Europese Green Paper "Marine Knowledge 2020"

1.1. Grensoverschrijdend “vissen” naar goede ideeën inzake visserij en aquacultuur

Op 19 oktober aanstaande organiseert Aditec Pas-de-Calais i.s.m. ILVO-Visserij een seminarie in Wimille (bij Boulogne-

sur-Mer) binnen het kader van het Europese TIME-project. De studiedag is bedoeld voor mensen actief in de visserij, de aquacultuursector en off-shore windenergie. Het programma omvat thema's zoals: duurzame visserij, grensoverschrijdende samenwerking inzake mosselcultuur, valorisatie van duurzame visserij, visserij en aquacultuur binnen windmolenparken, het korteketen-project Pintafish, het VALDUVIS-project van ILVO-visserij, Mister Good Fish, etc.

Programma, inschrijven en beschrijving locatie:

Link: [http://www.vliz.be/docs/vlizine/13-09/Aditec-ILVO\(Wimille\)_19.10.2012.pdf](http://www.vliz.be/docs/vlizine/13-09/Aditec-ILVO(Wimille)_19.10.2012.pdf)

[top]

1.2. Scheldesymposium 12 oktober 2012

De Vlaams-Nederlandse Schelde Commissie (VNSC) organiseert op 12 oktober (10-17u) haar Scheldesymposium in de Nieuwe Kerk in het Abdijcomplex te Middelburg.

Op het programma is alvast heel wat aandacht voor monitoring in het kader van de verruiming. Ook kennis over de veiligheid en het gedrag van het estuarium, over toegankelijkheid en over natuurlijkheid en ecosysteemfunctioneren komt uitgebreid aan bod. Telkens is ook tijd voorzien voor vragen aan het panel van specialisten.

Link: <http://www.vnsc.eu/organisatie/activiteiten/scheldesymposium-12-oktober-2012.html>

[top]

1.3. Klimaat in Vlaanderen als ruimtelijke uitdaging

Met deze titel wordt op 17-18 december 2012 het eindcongres gehouden van het vierjarige onderzoeksproject CcASPAR (Climate Change and Changes in Spatial Structures in Flanders). Het project zoomde in op hoe ruimtelijke adaptiestrategieën en duurzame beleidsimplicaties kunnen worden geformuleerd voor Vlaanderen bij een wijzigend klimaat.

De conferentie vindt plaats in het Pand (Gent) en gaat gepaard met de voorstelling van het boek CcASPAR. Het onderzoek wordt geïllustreerd in twee case-studies, de Kempen en de Kust. Op dag één volgt na een reeks inleidende voordrachten over het belang van de Vlaamse ruimtelijke structuur in het klimaatdiscours, een panelgesprek met politieke actoren gemodereerd door Nic Balthazar. Dag twee staat in het teken van het onderzoek en de relatie tot diverse actoren. Inschrijven kan voor 7 december via de website.

Link: <http://www.ccaspar.ugent.be>

[top]

2.1. Volg de belevenissen van het nieuwe onderzoeksschip Simon Stevin via Facebook

Deze pagina biedt de mogelijkheid om dagelijks het reilen en zeilen aan boord van het schip te kunnen meevolgen. We kijken uit naar de vele verhalen, foto's en ontdekkingen!

Link: <http://www.facebook.com/rvsimonstevin>

[top]

2.2. E-zine Naar een duurzame ontwikkeling van het Vlaamse visserijgebied

Een digitale nieuwsbrief voor iedereen die op de hoogte wenst te worden gehouden over de lopende en nieuwe Vlaamse A4-projecten, die de financiële steun kregen van het Europees Visserijfonds om de lokale visserijsector meer duurzaam te gaan ontwikkelen. Hierbij zijn de bottom-up aanpak, samenwerken, netwerken en de streekgebondenheid steeds belangrijke factoren. In de nieuwsbrief worden ook inspirerende buitenlandse voorbeelden van duurzame visserijinitiatieven aangehaald.

Inschrijven voor de nieuwsbrief kan via de link hieronder. Vul je naam en email in en vink de E-zine "Naar een duurzame ontwikkeling van het visserijgebied" aan.

Link: http://tools.emailgarage.com/Assets/_Lc6QO568Em6ZlcskQrwNw~/inschrijving/inschrijving_abonnee.html

[top]

3.1. Adviseur-ingenieur waterbeheer voor Waterbouwkundig Laboratorium in Borgerhout

Ter versterking van hun team zoekt het Waterbouwkundig Laboratorium momenteel een adviseur-ingenieur waterbeheer. Solliciteren kan tot 14 oktober.

Link: <http://www.watlab.be/nl/vacatures/vacature-adviseur-ingenieur-waterbeheer-m-v>

[top]

3.2. Marine data-analist/statisticus gezocht in Southampton

In het kader van het nieuwe project HOSTACE, die een 160 jaar lange tijdsreeks van zeewatertemperatuurwaarnemingen wil analyseren, zoekt het National Oceanographic Center (NOC) in Southampton (VK) een data-analist en/of marien statisticus (M.Sc./post-doc niveau). De vacature blijft open tot 18 oktober 2012.

Link: <http://noc.ac.uk/jobs/120914-marine-data-analyst-statistician>

[top]

3.3. BMM zoekt marien ecooloog

De Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee (BMM-KBIN) is op zoek naar een marien ecooloog die zal werken aan onderzoeks- en beheerprogramma's betreffende het marien natuurbehoud en de effectenbepaling van menselijke activiteiten op het mariene ecosysteem. Geïnteresseerden kunnen solliciteren tot 15 oktober 2012.

Meer info bij Steven Degraer: steven.degraer@mumm.ac.be of +32 (0)2 773 2103.

Link: <http://www.mumm.ac.be/NL/Jobs/index.php>

[top]

3.4. Seas At Risk zoekt stagiair

Seas At Risk, de Europese koepel voor milieu-NGO's actief rond de bescherming van het mariene milieu, zoekt een stagiair die vanaf oktober 2012 vanuit haar kantoor te Brussel kan bijspringen bij allerlei communicatieve taken.

De stagiair zal slechts een dagelijkse vergoeding van 9,5 EUR ontvangen. Daartegenover staat dat de kandidaat de kans krijgt om in een internationale omgeving ervaring op te doen, o.a. bij het verzorgen van de website, het schrijven van teksten, de organisatie van events etc. De kandidaat moet vloeiend Engels spreken en schrijven, zich drie dagen per week kunnen vrijmaken en dit minstens voor een periode van drie maand. Wie interesse heeft kan een cv, sollicitatiebrief en het antwoord op volgende vraag (in 200 woorden) doorsturen naar ccarroll@seas-at-risk.org: "Wat zie jij als het meest urgente mariene milieuprobleem en hoe denk je dit aan te pakken?".

Link: <http://www.seas-at-risk.org/n3.php?page=105>

[top]

4.1. Wiskundig model van overslag op zee toegepast in een scheepsmanoeuvresimulator

Het op zee overslaan van ruwe olie of vloeibaar gas vanop een grote tanker naar een kleinere tanker terwijl beide schepen aan een trage snelheid verder varen - het zogenaamde "lichten" - zal in de toekomst steeds meer worden toegepast. Onderzoekers van de Afdeling Maritieme Techniek van de UGent en het Waterbouwkundig Laboratorium hebben het gedrag en de hydrodynamische karakteristieken van beide type schepen tijdens dit moeilijke manoeuvre bestudeerd met proeven in een sleeptank. Hun resultaten kunnen nu worden geïntegreerd in de scheepsmanoeuvresimulator.

In het door het Noorse MARINTEK gecoördineerde onderzoeksproject "Investigating Hydrodynamic Aspects and Control Strategies for Ship-to-Ship Operations" werden tussen 2007 en 2011 meer dan 2000 simulaties van deze specifieke operatie uitgevoerd met scheepsmodellen in de sleeptank van het Waterbouwkundig Laboratorium in Borgerhout. Zo konden de onderzoekers meten welke krachten, momenten en verticale verplaatsingen beide schepen kunnen vertonen bij dit manoeuvre in diep en ondiep water. De wiskundige modellen die ze hieruit konden afleiden, zullen hun nut bewijzen bij de trainingen in een scheepsmanoeuvresimulator.

Lataire, E.; Vantorre, M.; Delefortrie, G.; Candries, M. (2012). Mathematical modelling of forces acting on ships during lightering operations Ocean Eng. 55(1): 101-115. Te downloaden via het Open Marien Archief van het VLIZ:

Link: <http://www.vliz.be/imis/imis.php?module=ref&refid=218619>

[top]

4.2. Mosselvlees bevat microplastiek

Milieutoxicologen van de Universiteit Gent berekenden dat mosselen uit de Noordzee minuscule stukjes plastic, die steeds meer aanwezig zijn in zeewater, in hun weefsel vasthouden. Zo troffen ze gemiddeld één stukje plastic aan per gram mosselvlees. Per portie mosselen krijg je zo 300 stukjes plastic binnen. Tot nu toe kan niets worden gezegd over mogelijke gevolgen voor de mens bij consumptie.

Microplastiek in zee is een recent erkend probleem. Het ontstaat als grotere brokken plastic afval in zee onder invloed

van zout, golfslag en UV-straling in kleinere brokjes uiteenvallen. Maar steeds meer wordt microplastic ook in cosmeticaproducten gebruikt (scrubs, tandpasta) en ze komen vrij bij het wassen van synthetische kleding. Uiteindelijk komen die deeltjes via de rioleringen en het oppervlaktewater allemaal in zee terecht.

Dat mosselen die de plastieken micro- en nanopartikels binnenkrijgen er blijkbaar zelf wél onder lijden, konden de [blootstellingproeven van het Nederlandse onderzoeksinstituut IMARES](#) aantonen: mosselen gaan er minder door eten en groeien zodoende trager. Ook werd duidelijk dat het effect op de mosselen afhankelijk is in welke mate de kleine plasticpartikels aan elkaar vast gaan klitten in grotere deeltjes. In gelijkaardig onderzoek met zeepieren werd aangetoond dat toxische stoffen, die zich aan het plastic binden, opgenomen worden in het weefsel van de wormen.

Link: <http://www.ugent.be/nl/actueel/nieuws/mossel-plastic-microplastic.htm>

[top]

5.1. Nieuw project wil volledig Belgisch deel van de Noordzee in kaart brengen

Het gloednieuwe Vlaamse onderzoeksschip RV Simon Stevin, het hydrografisch schip van de Vlaamse overheid HS Ter Streep en het federale onderzoeksschip RV Belgica zijn gestart met het uitwerken van een gemeenschappelijk project om het reliëf en de karakteristieken van de bodem van het Belgisch deel van de Noordzee in kaart te brengen. Hiervoor zullen bestaande bathymetrische data uit diverse bronnen gecombineerd worden en zullen ontbrekende gebieden nieuw gekarteerd worden.

Om de data, opgemeten door de drie verschillende schepen, met elkaar te kunnen vergelijken dienen de meetresultaten van de multibeam en de singlebeam echosounders op elkaar afgestemd worden. Daarom vond op dinsdag 18 september in de Pierre Vandammesluis te Zeebrugge een calibratie van de meetinstrumenten van de drie schepen plaats. De sluis is de perfecte locatie voor dergelijke calibratie omwille van de aanwezigheid van een betonnen richel waarvan de exacte diepte gekend is. Er wordt uitgekeken naar de resultaten van deze uiterst boeiende samenwerking! Meer info over dit project bij Wim Versteeg (wim.versteeg@vliz.be, 059 34 01 79 of 0471 84 73 15).

[top]

5.2. Aquacultuurplatform moet Vlaamse productie stimuleren

Op 13 september heeft Vlaams minister-president Kris Peeters, tevens bevoegd voor Visserij, aangekondigd dat hij een Vlaams Aquacultuur Platform zal oprichten, om de aquacultuursector in Vlaanderen zo verder te stimuleren. Hij wil de beschikbare kennis die er reeds is in Vlaanderen, bundelen, en zo komen tot een rendabele aquacultuursector.

In Vlaanderen is de aquacultuurproductie zeer beperkt. Nochtans wordt Vlaanderen ver buiten zijn grenzen gewaardeerd om zijn wetenschappelijk onderzoek en deskundigheid inzake aquacultuur. De voorbije jaren zijn ook een aantal proefprojecten opgestart.

Minister-president Peeters wil die deskundigheid samenbrengen in een Vlaams Aquacultuur Platform, om op die manier de ontwikkeling van de sector te stimuleren. Het platform zal bestaan uit een strategische stuurgroep, een netwerk en een aanspreekpunt.

De strategische stuurgroep zal bestaan uit experts en zal o.a. de minister-president adviseren bij het uittekenen van een lange termijn visie voor de aquacultuur in Vlaanderen, het identificeren van kansrijke thema's en onderzoeksspeerpunten, het opstellen van de randvoorwaarden waaraan aquacultuurprojecten die overheidssubsidies krijgen, moeten voldoen, en het signaleren van (beleids)belemmeringen die innovaties beperken. Het uittekenen van een Vlaamse visie op aquacultuur, en een bijbehorend ontwikkelingsactieplan, zal de basis vormen voor de invulling van het nieuwe Europees Maritiem en Visserij Fonds, dat normaal vanaf 1 januari 2014 van toepassing zou moeten zijn. Het bestaande informeel Vlaams aquacultuurnetwerk wordt in het Platform geïntegreerd, en blijft op die manier een uitstekend forum voor informatie- en kennisuitwisseling tussen de veel actoren die met de diverse elementen van de aquacultuur bezig zijn.

Daarnaast is het de bedoeling om een aanspreekpunt voor de volledige sector te organiseren. Dit aanspreekpunt zal onderzoeksvragen en -resultaten bundelen. Het zal advies geven aan potentiële initiatiefnemers, en het zal trends en ontwikkelingen in binnen- en buitenland opvolgen en daarover communiceren.

Link: <http://www.aquacultuurvlaanderen.be>

[top]

6.1. Hoe leven kleine mariene rondwormen in de Vietnamese Mekong Delta?

Aan de Universiteit Gent is de studie van vrijlevende mariene nematoden al decennia lang een populaire onderzoeksdiscipline. De Vietnamese student Ngo Xuan Quang bij prof. Ann Vanreusel van de Afdeling Mariene Biologie zal op 4 oktober om 17:00 zijn Ph.D.-onderzoek "The ecology of free – living marine nematodes of the Mekong estuaries, Vietnam" publiek verdedigen (zaal Valère Billiet, gebouw S8 op Campus Sterre, Krijgslaan 281, 9000 Gent).

Graag voor 28 september een seintje naar ngoxuanq@gmail.com indien je bij de verdediging wenst aanwezig te zijn.

[\[top\]](#)

6.2. Evolutionaire dynamiek van macro-ecologische niches bij zeewieren

Op 27 september 2012 verdedigt IWT-student Lennert Tyberghein - werkzaam bij de Afdeling Algologie van de Universiteit Gent - zijn doctoraatswerk met als titel "Evolution, diversity and niche dynamics of seaweeds".

De inhoudstabel van het doctoraat is online beschikbaar via de VLIZ-bibliotheek:

Link: <http://www.vliz.be/imis/imis.php?module=ref&refid=217393>

[\[top\]](#)

7.1. VN vraagt medewerking van Belgische zeewetenschappers

Wat is de algemene ecologische toestand van onze oceanen en zeeën wereldwijd? En hoe kunnen we de staat van de oceanen op een zinvolle manier meten op een wereldwijde schaal? Deze vragen werden in 2002 gesteld toen de staatshoofden in Johannesburg verzamelden op de wereldtop over duurzame ontwikkeling. Ze besloten toen om een proces op te starten waarin de oceanen met een cyclus van vijf jaar worden geëvalueerd.

Een cruciale beslissing hierbij was het opnemen van de sociale en economische aspecten in het kader van dit proces, dat de volledige titel 'Global Reporting and Assessment of the State of the Marine Environment including Socio-economic Aspects' draagt.

Om deze eerste wereldomvattende mariene analyse te maken, is de VN op zoek naar wetenschappers die willen meeschrijven, denken, lezen, ... Ook België nodigt zijn mariene wetenschappers uit om hun steentje bij te dragen en contact op te nemen met [Sophie Mirgaux](#) vóór 15 oktober.

Link: http://www.un.org/Depts/los/global_reporting/global_reporting.htm

[\[top\]](#)

7.2. Reacties gevraagd op Europese Green Paper "Marine Knowledge 2020"

Op 29 augustus publiceerde de Europese Commissie het ontwerpplan "Marine Knowledge 2020; from seabed mapping to ocean forecasting" en opende daarmee een consultatieronde bij de betrokken partijen (nog tot 15 december).

De reacties vanuit de industrie, publieke instellingen, het onderzoek en de burger moeten de discussie, over hoe Europa de observaties en de kennis over haar zeeën en oceanen in de toekomst op een meer geïntegreerde manier moet stroomlijnen, voeden. Het grote doel is dat de beschikbare oceaanobservaties meer economisch kunnen gevalideerd worden en meehelpen om een duurzame blauwe economie uit te kunnen bouwen.

Link: http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/consultations/marine-knowledge-2020/index_en.htm

[\[top\]](#)

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2012 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

www.vliz.be

Vlaams Instituut voor de Zee
Flanders Marine Institute
VLIZ – InnovOcean site
Wandelaarkaai 7
8400 Oostende
Tel. +32-(0)59-34 21 30
Fax +32-(0)59-34 21 31
<http://www.vliz.be>